

Małe olimpiady przedmiotowe

Test z języka polskiego

Imię i nazwisko

Szkoła

Drogi Uczniu,
test składa się z 22 zadań, na rozwiązanie których masz 60 minut. Uważnie czytaj polecenia. W zadaniach, w których jest kilka odpowiedzi do wyboru, zaznacz jedną. W zadaniach otwartych wykonaj polecenia w wyznaczonych miejscach.

Podpisz test i oddaj komisji.

Powodzenia!

ORGANIZATORZY:

Wydział Edukacji
Urzędu Miasta
w Koszalinie

Centrum Edukacji
Nauczycieli
w Koszalinie

Szkoła Podstawowa
nr 17 w Koszalinie

Szkoła Podstawowa
nr 18 w Koszalinie

Koszalin, marzec 2023 r.

TEKST I

Las był ogromny, gęsto porośnięty wszelkimi możliwymi drzewami liściastymi. Zwykle o tej porze roku jest już zimno, lecz tegoroczny listopad był raczej ciepły. Można by myśleć, że lato jeszcze trwa, gdyby nie to, że cały las pokryty był opadłymi liśćmi – niektóre z nich żółte jak szafran, inne w kolorze czerwonego wina, jeszcze inne złote lub o pomieszanych barwach. Zerwał je z drzew deszcz i wiatr – niektóre za dnia, inne nocą – a teraz na leśnym klepisku tworzyły puszysty dywan.

(...) Na wierzchołku drzewa, które straciło już swe liście, pozostały jeszcze tylko dwa, na jednej małej gałązce: Ole i Trufa. Z jakiegoś nieznanego powodu Ole i Trufa przetrwali wszystkie deszcze, wszystkie zimne noce i wiatry. Któż może powiedzieć, dlaczego jeden liść spada, a drugi pozostaje? Lecz Ole i Trufa wierzyli, że odpowiedzią na to jest wielka miłość, jaką żywią dla siebie. Ole był odrobinę większy niż Trufa i o parę dni starszy, lecz Trufa była piękniejsza i bardziej delikatna.

Jakże niewiele może zdziałać jeden mały liść dla drugiego, gdy wieje wiatr, leje deszcz i bije grad. Jednak Ole (w każdej sytuacji) był dla Trufy podporą. W czasie największych burz, gdy waliły pioruny, niebo przecinały błyskawice, a wichura miotła nie tylko liśćmi, ale nawet całymi gałęziami, Ole błagał Trufę:

- Trzymaj się, Trufo! Trzymaj się z całej siły! Nieraz w czasie nocnych burz Trufa skarżyła się:
- Na mnie już czas, ale ty, Ole, trzymaj się!
- Po co? – pytał Ole. – Bez ciebie moje życie nie ma sensu. Jeśli ty spadniesz, to i ja spadnę.
- Ach, nie! Nie rób tego! Tak długo, jak liść może pozostać na drzewie, nie wolno mu się poddawać.
- Wszystko zależy od tego, czy ty zostaniesz ze mną – odrzekł Ole. – W dzień patrzę na ciebie i podziwiam twą urodę. Nocą czuję twój zapach. Pozostać jedynym liściem na drzewie? Nie, nigdy!
- Ole, twe słowa są cudowne, lecz nie ma w nich prawdy – mówiła Trufa. – Dobrze wiesz, że nie jestem ładna. Spójrz, jaka jestem pomarszczona, jak bardzo się skurczyłam! Pozostało mi tylko jedno – moja miłość do ciebie.
- Czy to mało? Ze wszystkich żywiołów miłość jest największa, najwspanialsza – rzekł Ole. Dopóki będziemy się kochać, zostaniemy tutaj. Żaden wiatr, deszcz czy burze nie są nam straszne. Powiem ci coś, Trufa – nigdy nie kochałem cię tak bardzo, jak teraz.
- (...) – nadleciał wiatr i zerwał Olego z gałązki. Trufa zaczęła drżeć i dygotać, aż wydawało się, że i ona wkrótce zostanie porwana. Jednak trzymała się mocno. Widziała, jak Ole spada, kołysze się w powietrzu, i wołała do niego:

- Ole! Wróć! Ole! Ole! Lecz nim zdążyła skończyć, Ole zniknął jej z oczu. Zmieszał się z innymi liśćmi na ziemi, a Trufa, osamotniona, została na drzewie.

W ciągu dnia Trufa jakimś cudem znosiła swe cierpienia. Lecz gdy nadszedł zmrok, gdy zrobiło się ciemno i zimno, i zaczął padać nieprzyjemny deszcz, pogrążyła się w rozpacz. (...) Ocknęła się i ku wielkiemu zdziwieniu odkryła, że nie wisi już na drzewie. Wiatr zdmuchnął ją, gdy spała. Czowała się inaczej niż wtedy, gdy budziła się na drzewie o wschodzie słońca. Opuściły ją wszystkie niepokoje i troski. Przebudzenie przyniosło jej nieznane dotąd uczucie. Wiedziała, że nie jest

tylko liściem zależnym od podmuchu wiatru, lecz częścią wszechświata. Jakimś cudownym zrządzeniem losu pojęła niezwykłość swego istnienia, swych cząsteczek, atomów, protonów i elektronów, tej olbrzymiej siły, jaką stanowiła, i Boskiego planu, którego była częścią.

Obok niej leżał Ole. Powitali się z miłością, jakiej nie uświadamiali sobie nigdy dotąd. Nie była to miłość zależna od przypadku czy kaprysu, ale miłość tak potężna i wieczna jak sam wszechświat. To, czego obawiali się przez wszystkie minione dni i noce między kwietniem a listopadem, okazało się nie śmiercią, lecz wybawieniem. Zawiał lekki wietrzyk i uniósł Olego i Trufę w powietrze. (...)

Isaac Bashevis Singer, "Miłość trzyma się mocno"

Zadanie 1. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie spośród 1.-2.

W powyższym fragmencie opowiadania została zastosowana narracja

A.	pierwszoosobowa,	w której	1.	narrator relacjonuje wydarzenia, w których sam uczestniczył.
B.	trzecioosobowa,		2.	narrator nie uczestniczy w wydarzeniach, o których opowiada, stoi z boku.

Zadanie 2. (0-1)

Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. Akcja opowiadania toczy się:

- a) latem.
- b) zimą.
- c) jesienią.
- d) wiosną.

Zadanie 3. (0-2)

Jakie alegoryczne a jakie dosłowne znaczenie ma tytuł opowiadania? Wyjaśnij.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 4. (0-1)

Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych. Podkreślone w tekście opowiadania zdanie to:

- a) zdanie złożone.
- b) zdanie pojedyncze rozwinięte.
- c) równoważnik zdania.
- d) zdanie wielokrotnie złożone.

Zadanie 5. (0-1)

Jaką rolę odgrywają w opowiadaniu zdania wykrzyknikowe?

.....

.....

.....

.....

Zadanie 6. (0-4)

Jaka jest miłość? Wypisz z tekstu co najmniej cztery epitety określające to uczucie.

.....

.....

.....

Zadanie 7. (0-3)

Jakie wartości najważniejsze w życiu człowieka są przedstawione w opowiadaniu?

Wymień trzy.

.....

.....

.....

.....

.....

Zadanie 8. (0-1)

W jaki sposób Ole zwracał się do Trufy? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- a) Z miłością.
- b) Z szacunkiem.
- c) Ze smutkiem.
- d) Z pogardą.

Zadanie 9. (0-1)

Do jakiego rodzaju literackiego należy tekst I?

- a) Liryki.
- b) Epiki.
- c) Dramatu.
- d) Rodzaju mieszanego.

Zadanie 10. (0-1)

Dokończ zdanie.

W wypowiedzeniu *Dopóki będziemy się kochać, zostaniemy tutaj* występuje podmiot

- a) logiczny.
- b) zbiorowy.
- c) gramatyczny.
- d) domyślny.

Zadanie 11. (0-1)

Ile rzeczowników występuje w zdaniu *Na wierzchołku drzewa, które straciło już swe liście, pozostały jeszcze tylko dwa, na jednej małej gałązce: Ole i Trufa*? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- a) 3.
- b) 4.
- c) 5.
- d) 6.

Zadanie 12. (0-1)

Które określenie utworzy związek ze słowem *miłość*? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- a) Zaślepiąca.
- b) Ślepa.
- c) Niewidoma.
- d) Niewidoczna.

Zadanie 13. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wyrazy *miłosierny* i *miłosny* do wyrazu *miłość* to:

- a) antonimy.
- b) synonimy.
- c) neologizmy.
- d) homonimy.

TEKST II

Adam Asnyk

MIĘDZY NAMI NIC NIE BYŁO

Między nami nic nie było!
Żadnych zwierzeń, wyznań żadnych,
Nic nas z sobą nie łączyło
Prócz wiosennych marzeń zdradnych;

Prócz tych woni, barw i blasków
Unoszących się w przestrzeni,
Prócz szumiących śpiewem lasków
I tej świeżej łąk zieleni;

Prócz tych kaskad i potoków
Zraszających każdy parów,
Prócz girlandy tęcz, obłoków,
Prócz natury słodkich czarów;

Prócz tych wspólnych, jasnych źródeł,
Z których serce zachwył piło,
Prócz pierwiosnków i powojów
Między nami nic nie było!

<https://www.joom.com/pl/products/5c0f6e641436d4010163b5f9> [dostęp 02.03.2023 r.]

Zadanie 14. (0-1)

Kim jest podmiot liryczny w wierszu? Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

- a) Mężczyznę.
- b) Kobieta.
- c) Chłopcem.
- d) Nie wiadomo.

Zadanie 15. (0-1)

Jaki układ rymów występuje w wierszu MIĘDZY NAMI NIC NIE BYŁO?

- a) Rymy przeplatane żeńskie.
- b) Rymy przeplatane męskie.
- c) Rymy okalające męskie.
- d) Rymy parzyste żeńskie.

Zadanie 16. (0-1)

Oceń prawdziwość poniższych stwierdzeń. Wybierz P, jeśli stwierdzenie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

Wiersz ma radosny, żartobliwy nastrój.	P	F
W wierszu panuje refleksyjny i smutny, i pełen żalu nastrój.	P	F

Zadanie 17. (0-1)

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Słowa *natury słodkich czarów* oznaczają przede wszystkim

- a) smak potraw.
- b) potęgę miłości.
- c) niezwykłości przyrody.
- d) zaczarowaną miłość.

Zadanie 18. (0-1)

Dokończ zdanie.

Zwrot *serce zachwyt piło* jest charakterystyczny dla języka

- a) potocznego.
- b) gwarowego.
- c) poetyckiego.
- d) publicystycznego.

Zadanie 19. (0-3)

Czy zamieszczony poniżej obraz mógłby stanowić ilustrację do utworu Adama Asnyka „Między nami nic nie było”? Przedstaw swoje stanowisko i uzasadnij dwoma argumentami.

<https://www.galeriaxanadu.pl/offer/drzewo-milosci/> [dostęp 02.03.2023 r.]

.....

.....

.....

.....

TEKST III

Przed wieczorem ciocia Róża obudziła mnie, mówiąc, że Peggy Blue jest już z powrotem i że operacja się udała. Poszliśmy razem ją odwiedzić. Przy łóżku stali jej rodzice. Nie wiem, kto ich uprzedził, Peggy czy ciocia Róża, ale wyglądało na to, że wiedzą, kim jestem, traktowali mnie z dużym szacunkiem, postawili dla mnie krzesło między sobą, tak że mogłem posiedzieć przy żonie razem z teściami.

Cieszyłem się, bo Peggy wciąż była niebieskawa. Doktor Dusseldorf zajrzał na chwilę, potarł sobie brwi i powiedział, że za parę godzin to się zmieni. Spojrzałem na matkę Peggy, która

nie jest niebieska, a mimo to jest bardzo ładna i pomyślałem, że właściwie moja żona Peggy może mieć kolor, jaki zechce, a ja i tak będę ją kochał.

Peggy otworzyła oczy, uśmiechnęła się do nas, do mnie, do swoich rodziców, a potem znowu zasnęła. Jej rodzice byli spokojni, ale musieli jechać.

– Powierzamy ci naszą córkę - powiedzieli mi. – Wiemy, że możemy na ciebie liczyć.

Z ciocią Różą poczekaliśmy, aż Peggy otworzy oczy po raz drugi, a potem poszedłem do siebie odpocząć.

Kończąc ten list, zdaję sobie sprawę, że ostatecznie dzisiejszy dzień przeszedł dobrze. Pod znakiem rodziny. Adoptowałem ciocię Różę, zaprzyjaźniłem się z teściami i odzyskałem żonę w dobrym zdrowiu, chociaż około jedenastej zrobiła się różowa.

Do jutra, całusy,

Oskar.

PS Dzisiaj Cię o nic nie proszę. Będiesz mógł sobie odpocząć.

Eric-Emmanuel Schmitt, Oskar i pani Róża, „Księga o niewidzialnym” Między Słowami, Kraków 2021, s. 149-150

Zadanie 20. (0-1)

"Pomyślałem, że moja żona Peggy może mieć kolor jaki zechce, a ja i tak będę kochał." Wyjaśnij, co oznacza ten cytat w znaczeniu dosłownym.

.....

.....

.....

Zadanie 21. (0-1)

Na jakiej podstawie Oskar mógł sądzić, że rodzice Peggy traktowali go „z dużym szacunkiem”? Wymień co najmniej 2 elementy.

.....

.....

.....

Zadanie 22.

Dokończ opowiadanie (tekst I) o Ole i Trufie. Zastosuj dialog. Napisz co najmniej 20 zdań.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Klucz – język polski – 2023r.

Nr zadania	Przykładowe odpowiedzi	Ilość punktów
1	B.2	1
2	C	1
3	Dosłowne: np. dwa liście (stare), które rosną obok siebie darzą się uczuciem, dbają o siebie i odchodzą do wieczności Przenośne: miłość trzyma dwoje ludzi blisko siebie, bez względu na wiek, wygląd. Jesień jest starością, liść, który opada – umiera, tęsknota za drugim człowiekiem po jego odejściu (nawet po śmierci miłość istnieje).	2
4	D	1
5	- emocjonalne zabarwienie wypowiedzi - wyróżnienie fragmentu wypowiedzi - siła wypowiedzi (silny stan wypowiedzi) - zwrócenie uwagi na coś istotnego	1
6	Największa, najwspanialsza, potężna, wieczna	4
7	Miłość, cierpienie, samotność, starość, lęk przed śmiercią, wiara, odpowiedzialność za bliską osobę, bliskość, więź	3
8	A	1
9	B	1
10	D	1
11	D	1
12	A lub B	1
13	B	1
14	D	1
15	A	1
16	FP	1
17	C	1
18	C	1
19	Tak. Drzewo dzieli te dwie postacie, które darzyły siebie nawzajem miłością (serce, wspólnie spędzony czas). Kolory są żywe, takie jak przedstawił je autor w wierszu. Nie. Te osoby są razem. Wspólnie spędzają czas.	3
20	Bez względu na kolor skóry, wyznanie itd. kochamy drugą osobę.	1

21	Postawili dla niego krzesło, by mógł na nim siedzieć; mogli na niego liczyć – zaufanie.	1
22	8 pkt. I. Zgodność z tematem - 3 pkt. 3 pkt. – treść zgodna z tematem, ciekawa, spójna, zawiera dialog i opis przeżyć 2 pkt. – treść zgodna z tematem, ale powierzchowna, zawiera dialog i opis przeżyć 1 pkt. – treść zgodna z tematem, nie zawiera dialogu ani opisu przeżyć II. Forma – opowiadanie - 1 pkt. Wstęp, rozwinięcie, zakończenie – 1 pkt. III. Poprawność językowa – 2 pkt. Bezбłędność lub 1 бłąd – 2 pkt. 2 błędy – 1 pkt. IV. Poprawność ortograficzna – 1 pkt. Bezбłędność lub 1 бłąd – 1 pkt. V. Poprawność interpunkcyjna – 1 pkt. Bezбłędność lub 1 бłąd – 1 pkt.	Zgodność z tematem - 3 pkt. Forma – opowiadanie - 1 pkt. Poprawność językowa – 2 pkt. Poprawność ortograficzna – 1 pkt. Poprawność interpunkcyjna – 1 pkt.